

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,*

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS, manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis undecimâ mensis Martii, anno Domini M. DCC. LXXI.

PRÆSIDE

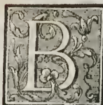
M. PETRO ABRAHAMO PAJON DE MONCETS, Equite; Societatis Litterariæ Catalaunensis Socio, Doctore Medico.

VICES GERENTE

M. JOANNIS CLAUDII MUNIER, Consiliarii Medici Regis ordinarii & Domûs Regiæ Invalidorum, Doctoris Medici.

An clivi Meudonici situs, ut amœnus, sic salubris?

I.

BEATUS ille qui procul urbis fumo ac strepitu, dulcem captat ruris auram, omni solutus negotio; sibi vivens & amicis, numerat sine nube Soles. Vides ut surgens sopitas aperiat palpebras roseis Aurora digitis, ut variis, quos terræ fructibus appingit, oculi recreentur coloribus; ut miro avium concentu aures demulceantur. Esurienti dulciùs sapit esca, Jovis aurâ spontaneam obsonante famem. Agrestia nunc, nunc culta percurrit indefessus; naribus blandè favet Ze-

* *Authore M. Laur. Fe ret, D. M. P. an.* 1751.

phyrus, pennâ jocanti mulcens odoratos flores; inde diurnas emensus horas, placidæ dat membra nocti. O nimiùm fortunatus, si sua bona nôrit! Nec tamen rusticationem sua semper merces sequitur; non enim omne rus omnia fert commoda. Terra obnoxia cœlo est. Sæpè plura nitent humi, ubi cœlo plura sordent. Fallit aliquandò soli facies, & primâ fronte salubria incautos decipiunt. Floribus amœnis & pulchrâ fronde subridens arbor vacuum non rarò delusit colonum. Tibi dulce est valere in loco? Situm observa: montium ac vallium dispares fortunæ. Non ubivis circumfluit purus aër, molliter spirant venti, salubris unda manat. Non benigno quemque locum Sol salutat aspectu. Ut à situ dulcedo loci, sic salubritas.

I I.

SUNT quos super ardua montis culmina penates instituisse juvat, aquilarum more suspensos; latè prospiciunt ii, hinc fortunati sibi plaudunt. Humiles habitare plagas amant alii, solosque vallium incolas sanos prædicant. Hunc, si juvat umbra & nemorum recessus; illum, si apricum amat campum patiens pulveris atque Solis, si gaudet in fluminis ripâ hospitari; quibusvis rationibus nunquam dimoveas. Oppidi laudat quisque rura sui. Sapit omnium maximè qui salubre dulci miscet. Tellus depressior imâ latens convalle stagnantibus obruitur undis, aëre libero ac perflato orbatur: aut horret tempestatibus, aut ventis datur ludibrium montis cacumine statio editior. Curvo sub colle degentem coquit acrior Solis æstus. Vapores humidos mittunt sylvæ & frigus opacum: fibras relaxat & inducit humoribus putredinem unda multa circumfluens, aut proximior amnis. Vicinas præsertim fuge paludes, quæ virus eructant & morbos. Nec ventorum sperne rationem; divisum imperium cum elementis habent, sanitatis fortunas & fata secum vehunt; quorum ortus respice studiosus. Corpus hebetat & solvit plumbeus Auster, Aquilo firmat & excitat. Affert ille maturam senectutem, longam hic alit adolescentiam. Lethali humidus frigore altiùs penetrat ab Occidente ventus, ab Oriente tepens & siccus poros reserat. Ergò locum capies qui sic subsideat in valle, ut aëra laxum excipiat, vel sic consurgat in collem, ut Sole nec æstuet, nec ventis rigeat. Orienti expositus, clemens experiatur cœlum, mollesque auras frequentiùs quàm ventos habeat. Sed & aquas observa: ut cœli, sic soli salubris dant indicia. Seu scaturiat è fonte lympha, magno seu flumine volvatur, levis & limpida stomacho gratior bibitur & salubrior. Nec verò tantùm fluentes aquæ, sed & sponte nascentes herbæ soli indolem eloquuntur. Ex levi enim teneroque solo plantularum sylva pullulans odoros siccantesque spargit vapores, cerebro pulmonique perutiles. His gaudenti commodis, si detur simul longos prospicere agros, hujus & mens recreatur, & corpus servatur incolume. Ubi igitur tot & tanta consociata inveneris commoda, ibi securus pone larem.

I I I.

AD occidentalem Lutetiæ partem, mediâ inter hanc & Versaliarum urbem viâ, secundùm meridionalem Sequanæ ripam, collis assurgit qui regiam prætexens viam, ab Occidente desinit in juga Seviana, & versùs meridiem Meudoni lateri accumbit. Jucundo hujus clivo locus inest, cui ut decus, sic & nomen, elegantiâ suâ facilè princeps aspectus asseruit. Hîc stet comtemplator, & avidis oculis mirabili spectaculo inhians, velut è speculâ, rura circumpatentia prospiciat. Non per inane vagatur oculus, locorum tantùm exspatiatus deserta, hæc plena tædii; non ex alto præceps cadit in infima nimis, attonitum reddunt caput hæc potiùs quàm reficiunt; non distanti

nimis limite remota aſpectat, quæ fatigant mentem nedùm recreent. Rident omnia oculis, & animos oblectant; undique rerum ordo, copia, apparatus. Uno aſpectu metiris horizontem, quem pictoribus vix tantum fingere fas ſit, quantum efficere naturæ fuit promptum; oculi nullibi blandiùs acquieſcunt. Delicias ruris maritatas artis opibus cerneres, adeò jucundus eſt, adeò dives vaſtus ille amœnitatis campus! Sed quid ſpectatorem moror? Aërias ab Oriente Urbis turres & populoſa ſuburbia, ab Occidente nemoroſos Sanclovii colles & palatia miratur. Miratur & Sequanam qui, ubi vectigales Pariſinis Nymphis undas devexerit, fugit ab urbe. Multum ſalutat littus fluens amnis, alius ſemper & idem. Nunc medicatis collis Paſſiaci fontibus allabitur, nunc aſpicit illud Martis monumentum, ubi honeſto truncati vulnere, veterani bellatores ſanguine emptâ quiete fruuntur; mox aſpiciet ſurgentem à fundamentis, jubente Marte altero, æmulam domum, ubi delecta Juventus militiæ rudimentis informata, diſcet petere pulchram, per ignes, per vulnera, mortem. Indè profluens, quaſi captus amœnitate loci, curvo tramite laudati collis oras alluit. Inſulas circum ſuſpenſis ludit aquis, nec, niſi poſt dulces moras, ad Sanclovium properat. Quid plura? Obſequioſum videre eſt amnem, obverſatam planitiem ſemilunari circuitu ambire. In quâ quis numeret tot prædia? Quis tot elegantes villas? Hìc frequentatum Bononienſe nemus, eique adjacentes vicos aſpice, noſtrates illìc Elyſios campos & antiqua Regum tecta. Lætiſſima ubique prata, luxuriem ſegetum, Bacchi munera luſtras oculis. Continuis non ſine nomine montium jugis, ad amphitheatri normam diſpoſitis, vaſta circumſcribuntur hæc loca. Talia proſpicit locus ille, utrinque pampineis comitatus collibus, plurimâque à tergo ſylvâ coronatus. O fauſtum clivum, inhoſpitam nuper atque haud tritam tellurem! Sorte dignus eras aliâ: apta ponendæ domo reperta es area; ipſe te, *Belviſus*, Sequana, ipſi te colles, ipſa hæc nemora vocabant. Nec operoſæ arti tuum debes, nec impenſis decus. Quid enim optanti dives deneget ſolum? Viſcera aperias: ſaxoſa ſunt. Circum circa fodias: calcem, gypſum, arenam invenire eſt, egregii fundamina laboris. Nec deeſt nuntia lymphæ glarea; undique ſcaturiunt rivi. Diceres ad hoc opus gaudentem verſari terram, artificum vota ſuperâſſe. Hinc cœlo novum ſe prodit ædificium. Sed ut opificis labor, ſic laus iſta ſint. Quod Medicorum eſt tractant Medici. Quæ grata, ſæpè ſunt ſana; ſed quæ ſana, grata magis.

I V.

JAM quàm multa ferat ſalubria fauſtus ille ſitus, audi. Ad Septentrionem leviter declinans, Solique naſcenti obverſatus, primis ejus radiis colluſtratur; undè, roſcido ſurſum elevato humore, purgatus aër, pulmone puriſſimus trahitur. Spirantibus & ab ortu & à Septentrione ventis perflatur, juvandæ cutis exhalationi perquàm idoneis. Medio collis clivo recumbentis loci ſiccam temperiem laudes. Ut veniens dextrum latus aſpicit Sol, ſic diſcedens curru fugiente lævum vaporat. Nec ea eſt vicinia montium aut proceritas, quæ Solis geminans incendia, collem faciat æſtuoſum: libero patenti aëre fruitur; nullo, Orientem versùs, montium objectu venti diſturbati, planitiei facilè ac liberè incumbentes, per campos feliciſſimè collem versùs excurrunt. Hinc quàm purus aër, quàm abſterſus, Sequanæ, quibus videtur ferri, refrigeratus undis; ad collem, primâ potiſſimùm luce appellit, & incolas recreat. Hæc venti præſtant; hæc Sequana, qui ſolaribus ubique expoſitus radiis, ſtagnans nunquam, nec citior, leni & æquabili curſu properat, ſingulis vitæ beatioris uſibus & commodis non impar.

At quid ego de Sequanâ? Jucundus collis felici enatas finu lymphas excipit. Hæ gratæ palato, viſcera facilè permeant; leves ſtomacho, pectoris amicæ, ſitim fugant ſuaviter & explent, appetitum promovent & excitant. Non illæ vel leviſſimam vaſis cruſtam obducunt, non lentè excoquunt legumen, faciles ſubjecto igne penetrari, faciles nativum frigus reſumere. Undis adeò ſalubribus irrigatum ſalubre pronuntiare ſolum quis dubitet? Quod nî credis, ſolum explora. Diverſis habitatum reperies plantarum familiis, quæ ſuaves inter ſe miſcent odores, cerebro nerviſque gratiſſimos. His inſpiratis, pulmonis fibræ leniter titillatæ roborantur; ſanguini, quovis cardiaco certior, vis additur, ſuccoque digeſtivo virtus imprimitur, omni pharmaco longè ſalubrior. Quod tandem certius ſalubritatis indicium, quàm gaudentes ſolo vites? Bacchus amat colles, Bacchus aëris puritatem, & telluris ſalutiferam indolem nuntiat.

V.

EXEGI quæ celebrandi ſitûs erant. Hîc mentem exhilarant oculorum illecebræ; cum aëre ſpiratur, hauritur cum lympha ſanitas. Nimiùm ne crede ſenſibus, inquiet aliquis: loci captus dulcedine, ſitum ſalubrem citiùs exclamas. Ventos undique deprœliantes, humidos vicini amnis halitus, torrentem totâ die Solis æſtum, tu inter ſanitatis commoda repoſueris? Quî vigeat inter hæc functionum integritas? Undique bellum & inſidiæ; nullo non die, nullâ non horâ mutatur loci temperies: vana meticuloſi verba! Clivi recordare ſitum; Meudonici montis tectus culmine, Villadavræique & Sanclovii collibus defenſus, quid à meridie pertimeſcat? Quid ab Occidente? Hinc atque indè convallatur locus; Eurique & Boreæ alternis vicibus expoſitus, nec præcipitem Africum decertantem Aquilonibus, nec rabiem timet Noti: at urges: rapidi ſaltem inſultus Aquilonis perferendi: hinc tuſſes, faucium aſperitas, alvi adſtrictio, ſuppreſſio urinæ, frigora, horrores, dolores lateris & pectoris. Hæc ſatis, ô querule; Aquilonis vim lenis Eurus temperat, mulcetque radiis Sol beneficus. Sed quid Boream criminaris? Siccus ille detergit aëra, frigidoque ſpiramine mitigat Solis ignes. Nec purum amnem incuſa, ferentemque dona ne timeas Sequanam; ut hauſtu ſalubrior, ſic vapore nullus magis innocuus. Quid plura? Potiorem nôſtine locum? Eſt ubi plus tepeant hyemes? Ubi Syrii æſtum leniat aura gratior? Præſertim Vere, cùm tempeſtas arridet, floribuſque conſpergit anni tempus herbas viridantes; dulce ridentem clivum laudabo, dulce ſpirantem.

Ergo clivi Meudonici ſitus ut amœnus, ſic ſalubris.

Proponebat Pariſiis ANTONIUS-LAURENTIUS DE JUSSIEU, Lugdunæus, Doctor Medicus Remenſis, nec-non Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, A. R. S. H. 1771.

A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis *Quillau*, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Typographi 1771.